

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

«До захисту допущено»
Завідувачка кафедри, д.е.н., проф.
_____ Лариса ГРИЦЕНКО
(підпис)
« _____ » _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістр

зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми «Фінанси і аудит підприємства»

на тему: «**Фондові індекси та рейтинги на ринку цінних паперів**»

Здобувача групи Ф.мз – 21с Коваль Вікторії Андріївни

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Вікторія КОВАЛЬ

(підпис)

Керівник доц. к.е.н.

(підпис)

Світлана ПОХИЛЬКО

Суми 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., проф.
_____ Лариса ГРИЦЕНКО
(підпис)
«25» вересня 2023 р.

ЗАВДАННЯ

до кваліфікаційної роботи на здобуття освітнього ступеня магістр

Здобувача групи Ф.мз – 21с інституту (центру) ЦЗДВН
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Коваль Вікторії Андріївни

Тема роботи: «**Фондові індекси та рейтинги на ринку цінних паперів**»

Затверджено наказом по СумДУ № 1327-VI від 22 листопада 2023р.

Термін здачі здобувачею завершеної роботи 29 листопада 2023р.

Вихідні дані до роботи: нормативні й законодавчі акти, матеріали статистичної звітності, інструкції та положення, матеріали монографій, періодичних видань, підручників і навчальних посібників, дані фінансової звітності суб'єктів господарювання, організацій та установ тощо.

Зміст основної частини роботи (перелік питань для розроблення):

1. Фондові індекси та рейтинги як індикатори стану розвитку економіки країни
2. Аналіз тенденцій та трендів фондових індексів та рейтингів фондового ринку

Дата видачі завдання: «25» вересня 2023 р.

Керівник доц., к.е.н. доц _____ Світлана ПОХИЛЬКО
(підпис)

Завдання прийнято до виконання

«25» вересня 2023

_____ Вікторія КОВАЛЬ
(підпис)

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи магістра на тему:
Фондові індекси та рейтинги на ринку цінних паперів
Студент Коваль Вікторія Андріївна

Зміст кваліфікаційної роботи викладено на 47 сторінках, список використаних джерел містить 32 найменування. Робота містить 2 таблицю, 13 рисунків.

Актуальність теми роботи. Багатьом сучасним економістам, фінансистам, учасникам фондового ринку та біржової торгівлі очевидно, що основним показником, який оцінює роботу міжнародного ринку цінних паперів, є фондовий індекс. Фондовий індекс відбиває динаміку ринку цінних паперів. Використовуючи цей показник, можна визначити всю ситуацію на ринку, порівнявши поточний період ринку цінних паперів з показниками попередніх індексів.

Метою даної роботи є дослідження методологічних підходів до застосування фондових індексів та рейтингів про здійсненні операцій на фондовому ринку та при визначення інвестиційної привабливості фінансових активів.

Об'єкт дослідження – процеси інвестування на фінансових ринках на основі інформації про фондові індекси та рейтинги.

Предмет дослідження – економічні відносини що виникають під час оцінювання характеристик фондового ринку на основі даних про індекси та рейтинги.

Методи дослідження – графічний, порівняльний аналіз, узагальнення, дедукція, індукція.

У першому розділі магістерської роботи досліджуються фондові індекси та рейтинги як індикатори стану розвитку економіки країни. У другому розділі проведено аналіз тенденцій та трендів фондових індексів та рейтингів фондового ринку.

Інформаційною основою є дані, отримані з сайтів світової мережі, періодичні та монографічні праці вітчизняних та закордонних науковців, інші інформаційні джерела.

Ключові слова: фондовий ринок, фондові індекси, фондові біржі, рейтингові агентства.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1 ФОНДОВІ ІНДЕКСИ ТА РЕЙТИНГИ ЯК ІНДИКАТОРИ СТАНУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ	7
1.1 Сутність фондових індексів та їх економічна роль	7
1.2 Роль рейтингових показників у прийнятті рішень на фінансових ринках	12
2 АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ТРЕНДІВ ФОНДОВИХ ІНДЕКСІВ ТА РЕЙТИНГІВ ФОНДОВОГО РИНКУ	15
2.1 Індекси американського фондового ринку.....	15
2.2 Індекси європейського фондового ринку	23
2.3 Індекси азійських фондових ринків	30
2.4 Аналіз тенденцій змін українських фондових індексів	33
2.5 Діяльність рейтингових агентств на фондовому ринку	37
ВИСНОВКИ.....	42
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ	44

ВСТУП

Актуальність теми. Сьогодні неможливо уявити сучасного фінансиста, менеджера, банкіра, економіста-міжнародника, які не знали б закономірності розвитку ринку цінних паперів, оскільки це найбільш динамічний сегмент ринку капіталів. Фінансування підприємств, венчурних проектів, залучення позикових коштів державами та муніципалітетами – це здійснюється через інструменти фондового ринку. У ринковій економіці саме на ринок цінних паперів лягає завдання переливу капіталу в ті сфери та галузі господарства, які в той чи інший момент забезпечують найбільш динамічний розвиток економіки та суспільства. І це накладає високі вимоги на фахівців у сфері фінансів, а й економістів у широкому розумінні.

Одним з основних напрямків фінансової глобалізації є формування та розвиток міжнародного ринку цінних паперів, що забезпечує рух транснаціональних потоків капіталу та його розміщення. Глобальний ринок цінних паперів спочатку розвивався як частина національного ринку, а потім поступово перетворюється на сегмент міжнародного ринку. Насамперед вона була зосереджена на операціях з іноземними цінними паперами на національних ринках, таких як купівля та продаж міжнародних цінних паперів.

Багатьом сучасним економістам, фінансистам, учасникам фондового ринку та біржової торгівлі очевидно, що основним показником, який оцінює роботу міжнародного ринку цінних паперів, є фондовий індекс. Фондовий індекс відбиває динаміку ринку цінних паперів. Використовуючи цей показник, можна визначити всю макроекономічну ситуацію на ринку, порівнявши поточний період ринку цінних паперів з показниками попередніх індексів.

Фондовий ринок США є найбільшим у світі фондовим ринком за оборотом, що називають символом фінансової могутності та фінансової індустрії в цілому. Найбільшою біржою у цьому штаті є Нью-Йоркська фондова біржа та її формування відносять до 1792 року. Фондова біржа визначається акціями промислових компаній відповідно до всесвітньо відомого індексу Доу-Джонса. До

неї входять 30 великих компаній, званих «блакитні фішки» і як відомі, є: Amegisar Express, Apple, Chevron, Coca-Cola, IBM, Microsoft, Procter & Gamble, Intel та ін.

Питання використання фондових індексів та рейтингів аналізуються в багатьох працях вітчизняних та зарубіжних авторів. Серед них можна відзначити праці Богсяна А., Фаллаха С., Чоудхари С., Сингха С., Герасименко О, Горбаневич В.Л., Іванюти П.В., Ємельянової Л., Запорожець М., Ребрик М. та інших.

Метою даної роботи є дослідження методологічних підходів до застосування фондових індексів та рейтингів про здійсненні операцій на фондовому ринку та при визначення інвестиційної привабливості фінансових активів.

Об'єкт дослідження – процеси інвестування на фінансових ринках на основі інформації про фондові індекси та рейтинги.

Предмет дослідження – економічні відносини що виникають під час оцінювання характеристик фондового ринку на основі даних про індекси та рейтинги.

Завдання дослідження:

- дослідити сутність фондових індексів та їх економічну роль в діяльності інвесторів;
- визначити роль рейтингових агентств в діях інвесторів;
- розглянути динаміку змін, тенденції та тренди поведінки американських, європейських та азійських фондових індексів;

Методи дослідження – графічний, порівняльний аналіз, узагальнення, дедукція, індукція.

У першому розділі магістерської роботи досліджуються фондові індекси та рейтинги як індикатори стану розвитку економіки країни. У другому розділі проведено аналіз тенденцій та трендів фондових індексів та рейтингів фондового ринку.

Інформаційною основою є дані, отримані з сайтів світової мережі, дані фондових бірж, періодичні та монографічні праці вітчизняних та закордонних науковців, інші інформаційні джерела.

1 ФОНДОВІ ІНДЕКСИ ТА РЕЙТИНГИ ЯК ІНДИКАТОРИ СТАНУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

1.1 Сутність фондових індексів та їх економічна роль

При сучасних сильних тенденціях розвитку ринків акціонерного капіталу, поява нових компаній, бурхливого зростання ринків цінних паперів та їх похідних виникає нагальна проблема аналізу великої кількості емітентів, цінні папери яких звертаються над ринком. Наприклад, на фондовому ринку, що розвивається, для більш повного уявлення про панівних на даний момент тенденціях необхідно уважно вивчити цінову динаміку мінімум 30-50 емітентів. Розвинені зарубіжні фондові ринки вирішили цю проблему досить просто, коли 3 липня 1884 Чарльзом Доу був вперше опублікований середній ринковий курс акцій. Звідти беруть свої витoki сучасні фондові індекси, які багато років є барометром світового ринку.

Фондові індекси, історія яких охоплює більш ніж сторічний період, досить точно відображають події, що відбуваються на фондових ринках світу. Слід зазначити, що громадського визнання кожному з ринків досягло порівняно невелика, незважаючи на їх величезну різноманітність, кількість індексів, що свідчить про надзвичайну вибіркoвість і вимогливість фінансового співтовариства до якості цього інформаційного продукту.

Індекс – це показник динаміки цін певної сукупності цінних паперів, що є «індексним кошиком». На відміну від зміни абсолютних показників, зміни індексів є наочнішими, оскільки показують загальну тенденцію розвитку фондового ринку, навіть якщо рух цін цінних паперів «індексного кошика» відбувається в різних напрямках. Перший індекс було створено США 1884 року. Його автором був Чарльз Доу – відомий журналіст, засновник газети The Wall Street Journal. Спочатку до індексу Dow Jones Transportation Average було включено 11 передових американських компаній, що працюють у сфері транспорту. Індекс показував динаміку цін на акції та ряд облігацій зазначених компаній. На даний момент

індекс має назву Dow Jones Industrial Average та розраховується за котируваннями акцій 30 основних промислових компаній Америки. Фондові індекси США з'явилися одними з перших і сьогодні вважаються найбільш популярними на ринку.

Ще один відомий індекс S&P 500 починає свою історію від першого індексу Standard & Poor's, вперше представленого у 1923 році. У своєму нинішньому вигляді S&P 500 існує із березня 1957 року. На той час технології дозволяли проводити розрахунок індексу як реального часу.

Фондові індекси - це показники, що дозволяють скласти уявлення про ситуацію, що існує на даний момент на ринку цінних паперів. Вони в прямій залежності від змінних, які вказують на ціну акцій. Насправді вартість цінних паперів перебуває у безперервному русі. Вона то підвищується, то знову знижується, її зміну впливають різні чинники.

Кожна біржа чи компанія має низку індексів, які мають так звані підіндекси. Все разом це називається сімейством фондового індексу. Основним фондовим індексом Китаю є індекс Hang Seng Index, що належить компанії HSI Services Limited. Цей 3 індекс з'явився 1969 року, а сьогодні капіталізація його кошика перевищує 3 трлн. доларів, кількість компаній періодично змінюється і коливається в межах 50. Індекс Доу Джонса також має величезну родину, як і будь-який інший фондовий індекс у складі основних.

Своє сімейство індексів має і біржа NASDAQ, індикатори якої враховують поведінку цінних паперів більш ніж 4500 американських і зарубіжних компаній. Сюди включаються зведений індекс NASDAQ Composite, що об'єднує усі компанії у лістингу біржі, а також індекс NASDAQ National Market та інші галузеві індекси. Значне сімейство індексів у Європі – показники німецького фондового ринку DAX 30, Dax Price Index, Dax 100 Sector Indexes, а також французькі індекси CAC (Cotation Assistée en Continu), які відрізняються кількістю акцій, що входять до них.

Нині у країнах із ринковою економікою функціонує понад двісті фондових бірж. Майже кожна з них має власну систему біржових індексів, що відбивають

рівень і динаміку цін акції, включені в лістинг, тобто. акції допущені до офіційної торгівлі на біржі. Компанії, акції яких включені до індексу, з часом можуть бути виключені з розрахунку. Відбувається це з різних причин: або фірма вже не є за базовими показниками діяльності характерною для цієї галузі, або частка самої галузі економіки змінила свою вагу. Образно кажучи, добрий фондовий індекс завжди живий і завжди сучасний. Тільки тоді він корисний споживачам. Результати фінансового аналізу провідних рейтингових агентств публікуються у численних ділових виданнях, орієнтованих як на широке коло споживачів (щоденні газети "Уолл-стріт джорнел", "Файненшл Таймс"), так і на певне вузьке коло споживачів (наприклад, щоденна газета в США "Бонд" Байер», присвячена статистиці та тенденціям ринку муніципальних та державних облігацій з фіксованими ставками). Структура рейтингового ринку складна та різноманітна. Інформаційно-аналітичні центри, зайняті збиранням, накопиченням інформації, створенням банків даних, співпрацюють із рейтинговими агентствами, а ділові видання доводять фінансові рейтинги до споживачів.

Фондові індекси є одним із інструментів аналізу ситуації на фондовому ринку та в економіці країни на поточний момент. Ніщо так чітко та наочно не відображає економічну ситуацію в країні як фондовий індекс. З їхньою допомогою відстежуються зміни над ринком цінних паперів, визначається успішність обраних інвестиційних стратегій, визначаються дохідності інвестиційних портфелів, і навіть тенденції та прогнози розвитку ринку. На фондові індекси всіх країн діє один інформаційний простір, що склався в результаті глобалізації сучасного світу, а також інтегрованості кожної країни в міжнародну економіку. А отже існують загальні механізми та закономірності, що згодом впливають на значення фондового індексу. Однак варто зазначити, що не всі фондові індекси схожі один на одного. Багато в чому динаміка зміни значень індексу залежить від швидкості розвитку. Так, на сучасному етапі існує умовний поділ економік на розвинені та розвиваються. Під першими маються на увазі країни з провідним становищем у світовій економіці. Під другими - країни, чиї економіки розвиваються стрімким чином і не мають остаточно сформованих ринкових інститутів. Виходячи з цього

можна дійти висновку, що фондові індекси, будучи своєрідним бенчмарком, також відбивають швидкість зміни національної економіки.

Сучасні науковці-фінансисти приділяють багато уваги дослідженню ролі фондових індексів у діях інвесторів на фондових ринках. Узагальнення наукового внеску деяких з них наведено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Узагальнення наукового внеску авторів до питань використання інформації про фондові індекси

Автори	Авторський внесок
Кулініч Т.В., Жайворонок І.Р. [20]	Надано характеристику найбільших фондових індексів світу. Визначено відмінність між їхніми похідними показниками. Окреслено вплив фондових індексів на світову економіку та на економіку окремих країн. Проведено аналіз українського фондового індексу UX. Представлено формулу обчислення індексу. Розглянуто процес включення цінного паперу окремого емітенту у фондовий індекс. Намічено шляхи подальшого використання отриманих результатів дослідження до забезпечення змін вітчизняного ринку цінних паперів.
Ємельянова Л. [14]	На основі кореляційного аналізу визначено силу взаємозв'язку динаміки фондових індексів країн світу залежно від рівня розвитку фондових ринків. Доведено, що чим менш розвинутими є фондові ринки, тим менше кореляція приростів їх фондових індексів як із загальносвітовими тенденціями, так і з приростами фондових індексів розвинутих ринків. Прирости фондового індексу «прикордонних» фондових ринків (MSCI Frontier Index) та індексу фондового ринку України (PFTS Index) мають дещо вищі коефіцієнти кореляції з індексом фондових ринків, що розвиваються (MSCI EM Index), ніж зі світовим (MSCI ACWI) та індексом розвинутих ринків (MSCI World).
Чернова Н.Л., Полякова О.Ю. [31]	Визначено вихідну множину екзогенних факторів, що впливають на динаміку фондових індексів; оцінено параметри моделей залежності фондових індексів від факторів, що на них впливають, розраховано відповідні прогностні значення; визначено набір інструментів для включення в інвестиційний портфель на підставі порівняння реального і модельного значень фондових індексів. Побудовані моделі дозволили визначити оптимальну структуру інвестиційного портфеля, який включає ф'ючерси на фондові індекси таких країн, як Тайвань, Мексика, Бразилія, Велика Британія, Німеччина та США.
Горбаневич В.Л. [12]	Розглянутий вплив викликів на стан і процеси функціонування фондового ринку, що супроводжується змінами і коливаннями фондових індексів, вартостей цінних паперів та валютних курсів. Саме цими впливами ґрунтується обсяги фінансового забезпечення для емітентів та інших учасників фондового ринку. Тому саме такі обставини, які виникли у 2020 р. і тривають понині, є предметом наукових досліджень з метою врегулювання та зменшення ризиків і наслідків на фінансові системи країн та результати діяльності підприємств – як емітентів цінних паперів.

Аналіз останніх наукових досліджень та публікацій, присвячених проблемам застосування фондових індексів дозволяє відзначити внесок таких науковців-фінансистів як: Благун І.І. [10], Горбаневич В.Л., Іванюта П.В. [13], Al-Kandari A.M., Abul S.J. [1], Boghsian A., Fallah S. [2] та інших. Дослідження наукового інтересу до частоти пошуку інформації про фондові індекси в світовій мережі Інтернет було проведено за допомогою програми Google Trends. В якості пошукових термінів використовувалися назви провідних світових індексів, таких як: індекс Доу-Джонса, індекс NASDAQ Index, індекс S & P-500 та інші (рисю 1.1).

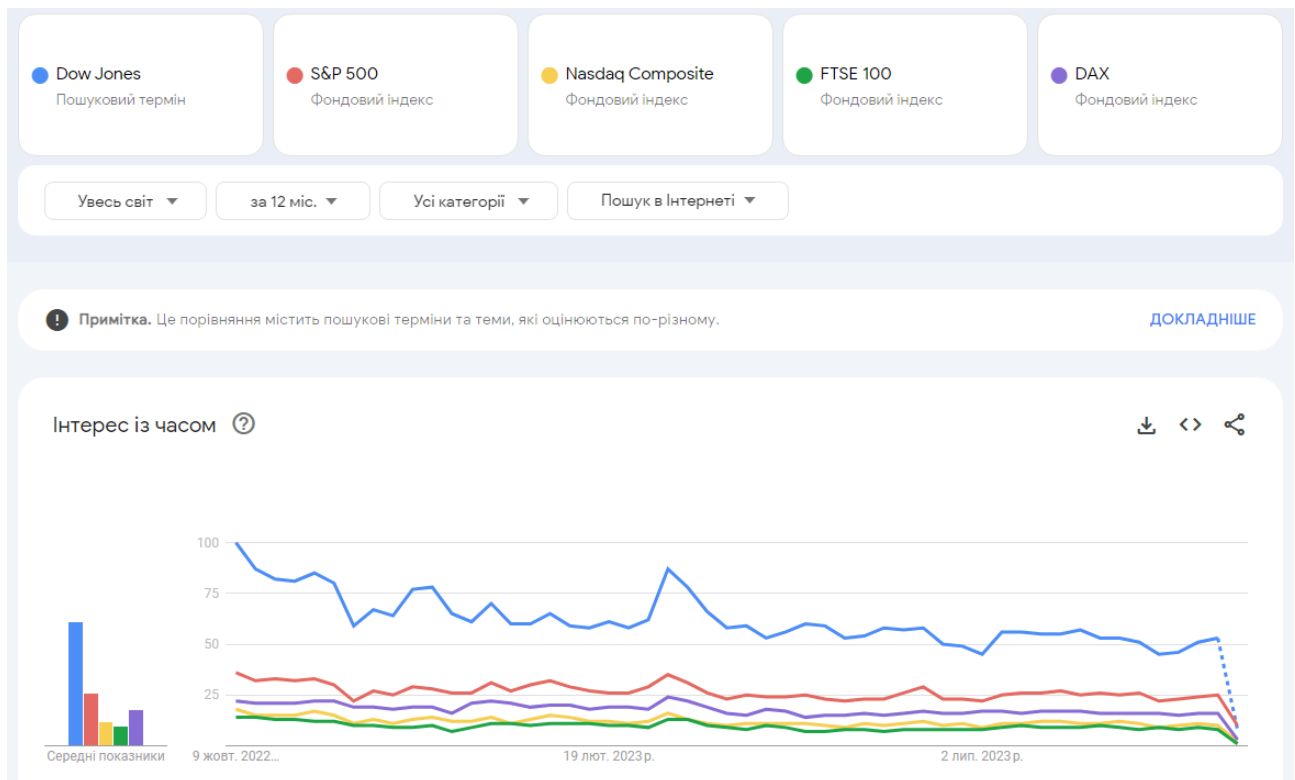

Рисунок 1.1 - Дослідження наукового інтересу до питань присвячених застосуванню фондових індексів

Результати дослідження демонструють що найбільший інтерес серед інвесторів, науковців, практиків та інших користувачів викликає інформація про індекс Доу-Джонса. Це не дивно, адже цей індекс є провідним індикатором як американського, так і загальносвітового фондового ринку. Тому саме на нього звертають увагу в першу чергу при прийнятті рішень, пов'язаних з фінансовим інвестуванням на фондовому ринку.

1.2 Роль рейтингових показників у прийнятті рішень на фінансових ринках

Рейтинги та рейтингові оцінювання широко використовуються людьми як у повсякденному житті, так і у професійній діяльності. Серед рейтингів, що використовуються фахівцями у професійній діяльності, можна відзначити рейтинги кредитоспроможності, рейтинги компаній за яким-небудь показником, рейтинги надійності банків та ін. вибір найкращого об'єкта інвестицій та підвищення ефективності використання ресурсів, а процедура рейтингування якраз вирішує задачу ранжування об'єктів, наприклад, потенційних об'єктів інвестування за яким-небудь критерієм.

Фондовий ринок, як місце, де компанії ростуть, інвестори заробляють та економіка розвивається, не може існувати без ключових учасників - рейтингових агентств. Ці організації грають важливу роль у визначенні надійності компаній та фінансових інструментів, надаючи інвесторам важливі дані для прийняття рішень.

Рейтингові агентства - це спеціалізовані організації, які оцінюють фінансову стабільність компаній та урядових структур. Їхні оцінки вказують на те, наскільки надійні є ці суб'єкти для інвестування. Оголошення рейтингів може включати багато параметрів, включаючи платоспроможність, здатність виплачувати борги, рівень ризику та інші показники, які дають інвесторам зрозуміти, наскільки вигідно брати участь у цих фінансових операціях.

Рейтингові агентства здатні забезпечити незалежні та об'єктивні оцінки, що допомагає інвесторам уникнути певних ризиків, пов'язаних з інвестуванням у менш надійні компанії. Інвестори використовують рейтинги для зменшення ризику. Компанії з високими рейтингами вважаються надійними, тому інвестори готові робити у них великі інвестиції. Широкий спектр компаній доступний для інвестування на фондовому ринку. Рейтингові агентства полегшують вибір для інвесторів, надаючи порівняльні аналізи компаній та їхніх фінансових можливостей. Компанії з високим рейтингом можуть залучати капітал за більш низькими

відсотковими ставками, знижуючи їхні фінансові витрати та збільшуючи прибутковість. Хоча рейтингові агентства відіграють важливу роль, їхню діяльність часто критикують. Звинувачення у необ'єктивності, конфліктах інтересів та недостатньому врахуванні ризиків залишаються основними викликами для цих організацій.

Рейтингові агентства є невід'ємною частиною фондового ринку, забезпечуючи інвесторів об'єктивною та достовірною інформацією. Їхні оцінки допомагають уникнути ризиків та забезпечують стабільність на ринку. Проте, для забезпечення надійності інформації, яку вони надають, важливо, щоб рейтингові агентства залишалися транспарентними, об'єктивними та вдосконалювали свої методики оцінки у відповідь на зміну умов на фінансових ринках.

Рейтингові агентства, такі як Moody's, Standard & Poor's та Fitch Ratings, проводять оцінку кредитоспроможності компаній та урядових організацій. Їхні рейтинги надають інвесторам важливу інформацію про ризики та стабільність інвестицій, що сприяє прийняттю обдуманих фінансових рішень.

Рейтинги надають інвесторам можливість зрозуміти, наскільки надійною є компанія або облігації, що може значно знизити ризик інвестування. Це допомагає створити довіру на ринку та залучити більше капіталу для компаній.

Високий рейтинг може значно знизити вартість капіталу для компаній. Коли компанія має високий рейтинг, інвестори готові інвестувати у неї за нижчі відсоткові ставки, що зменшує її витрати на виплату відсотків по позикам.

Рейтингові агентства допомагають інвесторам уникати можливих ризиків, пов'язаних з інсайдерською інформацією чи маніпуляціями на ринку. Їхні оцінки відображають об'єктивну картину фінансового стану компанії.

Однак рейтингові системи також стикаються з критикою. Звинувачення у нечесності, конфліктах інтересів та недостатній об'єктивності залишаються важливими питаннями. Крім того, історія показує, що рейтингові агентства можуть недооцінювати ризики в періоди фінансових криз.

З розвитком технологій штучного інтелекту та аналізу даних роль рейтингових агентств може зазнати змін. Автоматизовані системи можуть надати більш

точні та оперативні рейтинги, що полегшить інвесторам прийняття рішень.

Рейтингові агентства залишаються невід'ємною частиною фондового ринку, надаючи важливі дані для інвесторів та компаній. Їхні оцінки допомагають зменшити ризики та сприяють розвитку фінансового ринку. Проте, необхідно постійно вдосконалювати процеси оцінки та забезпечувати об'єктивність та прозорість у їхній діяльності, щоб забезпечити стабільність та надійність фондового ринку у майбутньому.

Рейтинги акцій є одним із найпопулярніших інструментів аналізу при прийнятті рішень на фондовому ринку. Приміром, майже кожна інвестиційна компанія (банк), консультант з інвестицій мають власні рейтинги акцій. Більше того, самі рейтинги акцій можуть виступати як драйвери ринкової вартості акцій.

Популярність рейтингів акцій можна пояснити такими причинами:

1. Зниження трудомісткості та економія часу на збирання та обробку великого обсягу інформації про емітента акції
2. Отримання інформації про якість та характеристики акцій у компактній формі.
3. Простота порівняння акцій за одним підсумковим, а чи не кільком окремим показниками.
4. Ранжування акцій за рівнем наполегливості їх придбання.
5. Додаткове незалежне від суб'єкта інвестування обґрунтування доцільності інвестицій у конкретні акції.
6. Зниження інформаційної невизначеності щодо об'єктів інвестування.
7. Пошук нових інвестиційних ідей ринку акцій.
8. Можливість вибору об'єкта інвестицій в акції без володіння спеціальними знаннями.

Саме з цих причин найбільшого поширення набули рейтинги акцій, складених у вигляді рекомендацій — купувати, активно купувати, тримати, продавати, активно продавати. Можливі непринципові варіації даної шкали: сильний продаж, сильна купівля, цифри від 1 до 5, краще ринку, гірше ринку та ін. користувачів рейтингу до конкретних дій..

2 АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ТРЕНДІВ ФОНДОВИХ ІНДЕКСІВ ТА РЕЙТИНГІВ ФОНДОВОГО РИНКУ

2.1 Індeksi американського фондового ринку

Американський фондовий ринок є одним з найбільших і найвпливовіших у світі. Його динаміка і стан регулярно оцінюють за допомогою кількох ключових індексів. Ці індекси є важливими барометрами економічного здоров'я Сполучених Штатів та вказівниками того, як розвивається глобальна економіка. Тож розглянемо основні індекси американського фондового ринку та їхню роль у світовій економіці.

Індекс Dow Jones Industrial Average (DJIA).

Dow Jones Industrial Average, часто називаний просто "Dow", є одним з найстаріших і найпоширеніших індексів у світі. Він включає 30 великих публічних компаній, представників різних галузей економіки. DJIA є відображенням загальної динаміки цих компаній і відзначається своєю історичною важливістю та впливом на фінансові ринки. Індекс Доу-Джонса (DJIA) є одним з найстаріших та найважливіших індексів у світі, який відображає динаміку американського фондового ринку. Введений в 1896 році, цей індекс став справжнім символом світової економіки та відіграє важливу роль як для інвесторів, так і для аналітиків, надаючи їм важливу інформацію про стан фінансового ринку та загальну економічну ситуацію.

Індекс Доу-Джонса був створений Чарльзом Доу та Едвардом Джонсом як перший індекс для відображення стану американського фондового ринку. Початково він включав 12 компаній, представників різних галузей економіки, але з течією часу кількість компаній збільшувалася. Наразі він включає 30 великих публічних компаній Сполучених Штатів (додаток А). Це відображення допомагає інвесторам та аналітикам отримувати уявлення про те, як розвивається фондовий ринок.

Показник Економічної Ситуації: Рух індексу Доу-Джонса служить

показником економічної стабільності США. Зростання цього індексу може вказувати на покращення економіки, тоді як спад може бути сигналом економічних проблем. Вплив на Глобальні Ринки: Через глобальний вплив американської економіки, рухи індексу Доу-Джонса можуть впливати на фінансові ринки по всьому світу. Інвестори та трейдери з усього світу слідкують за його динамікою. Індекс Доу-Джонса залишається важливим економічним показником та інструментом для інвесторів у сучасному світі фінансів. Його вплив на ринок, його історія та надійність роблять його необхідним інструментом для тих, хто слідкує за світовою економікою та інвестує в акції американських компаній.

Динаміка індексу Доу-Джонса наведена на рис. 2.1

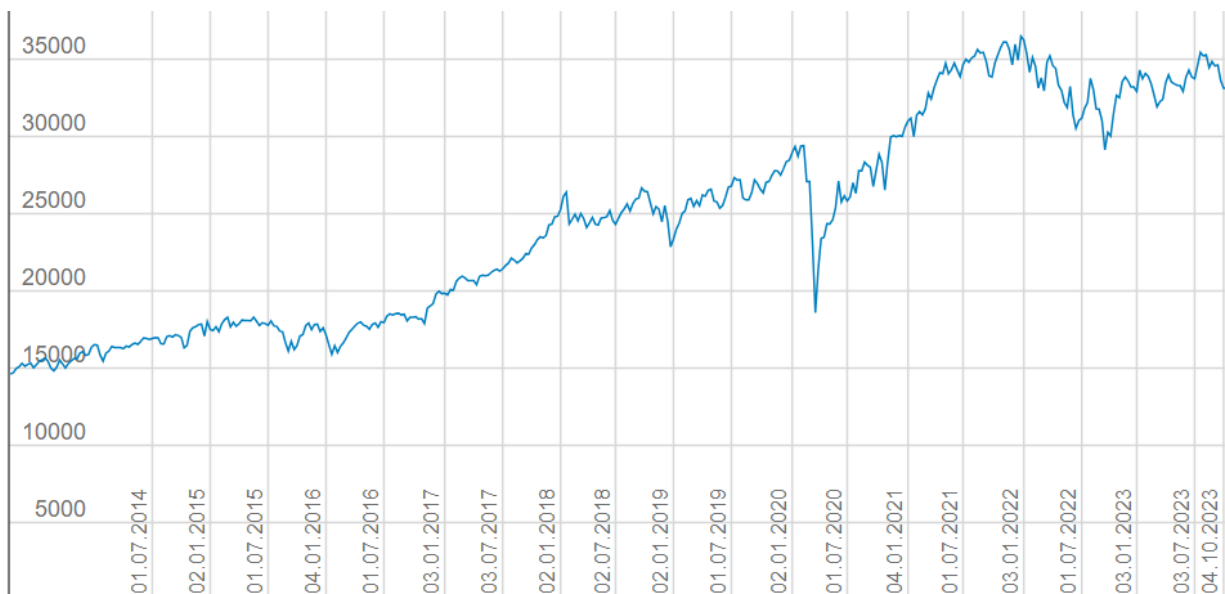

Рисунок 2.1 – Динаміка індексу Доу-Джонса [30]

Індекс Доу-Джонса залишається важливою фінансовою константою, яка служить не тільки інвесторам та аналітикам, але й широкому загалу як джерело важливої інформації про економічне здоров'я та тенденції у Сполучених Штатах та глобально. Його надійність та довга історія роблять його ключовим індикатором у світі фінансів.

Індекс S&P 500:

Standard & Poor's 500, широко відомий як S&P 500 є одним з найбільш широким та найважливішим індексів у світі. Цей індекс відображає більш точну

картину американської економіки, оскільки враховує компанії різних ринкових секторів. S&P 500, дебютував у 1957 році. Створений гігантом аналізу фінансових ринків Standard & Poor's, індекс був розроблений, щоб охопити ширший погляд на фондовий ринок США, ніж його попередник, S&P 90 Індекс складається з 500 найбільших публічних компаній Сполучених Штатів, і відтоді став барометром здоров'я та ефективності фондового ринку США.

Індекс S&P 500 включає різноманітні компанії з різних секторів, що забезпечує повний огляд економіки США. Його компоненти варіюються від технологічних гігантів, таких як Apple і Microsoft, до фінансових установ, таких як JPMorgan Chase і Goldman Sachs. Індекс зважений за ринковою капіталізацією, тобто компанії з вищою ринковою вартістю мають більш значний вплив на рух індексу.

S&P 500 часто розглядається як відображення загального економічного стану Сполучених Штатів. Коли індекс зростає, це трактується як позитивна ознака економічного зростання та стабільності. Завдяки різноманітному складу індекс S&P 500 також використовується в усьому світі як еталон для інших фондових ринків. Інвестори в усьому світі стежать за індексом, щоб приймати рішення щодо своїх інвестицій, що робить його критичним показником у міжнародному фінансовому ландшафті.

Коливання індексу S&P 500 можуть впливати на настрої інвесторів. Зростання індексу може підвищити впевненість, що призведе до збільшення інвестицій, тоді як зниження індексу може викликати обережність і ринкові розпродажі. Протягом багатьох років індекс S&P 500 демонстрував надзвичайну стійкість, витримуючи економічні спади, політичну невизначеність і глобальні кризи. Його історичні показники демонструють довгостроковий потенціал інвестицій на фондовому ринку. Хоча були періоди нестабільності, загальна тенденція була висхідною, що підкреслювало важливість індексу для довгострокових інвесторів.

Динаміка індексу S&P 500 наведена на рис. 2.2

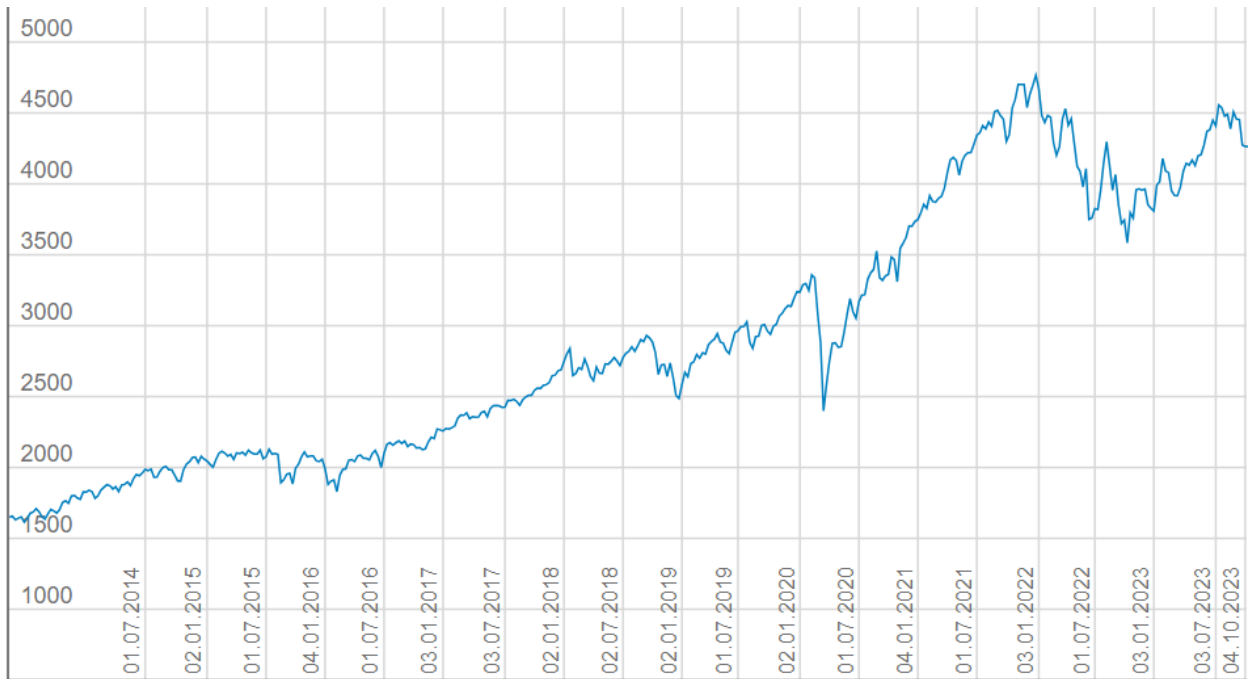

Рисунок 2.2 – Динаміка індексу S&P 500 [30]

Незважаючи на свою популярність, індекс S&P 500 не позбавлений критики. Деякі стверджують, що його метод зважування, який надає перевагу більшим компаніям, може не точно відобразити загальну динаміку ринку. Крім того, індекс обмежується американськими компаніями, які можуть не надати повної глобальної економічної картини.

Індекс S&P 500 є свідченням динамізму та стійкості економіки США. Його здатність адаптуватися до мінливих ринкових умов і надавати цінну інформацію про глобальні економічні тенденції зміцнила його репутацію життєво важливого інструменту для інвесторів. Незважаючи на свої обмеження, індекс залишається наріжним каменем фінансового світу, керуючи інвестиційними стратегіями та формуючи майбутнє світової економіки. Інвестори, аналітики та політики продовжують покладатися на S&P 500 як на надійний індикатор, що гарантує його незмінну актуальність у наступні роки.

Індекс NASDAQ Composite.

NASDAQ Composite включає всі компанії, які торгуються на NASDAQ Stock Market, одній з найбільших електронних бірж у світі. Цей індекс відображає високотехнологічні та інноваційні компанії, зокрема з секторів технологій,

біотехнологій та інших високотехнологічних галузей.

У швидкоплинному світі технологій та інновацій індекс NASDAQ виступає маяком, який веде інвесторів у динамічному ландшафті цифрової епохи. Заснована в 1971 році NASDAQ (Національна асоціація автоматичних котирувань торговців цінними паперами) перетворилася на символ передових галузей і компаній, що здійснюють трансформації. Розглянемо історію, склад, значення та вплив індексу NASDAQ на світові фінансові ринки.

NASDAQ, дітище Національної асоціації дилерів цінних паперів (NASD), був першим у світі електронним фондовим ринком. На відміну від традиційних бірж, він охопив електронну торгівлю та забезпечив платформу для нових технологічних компаній. З роками він став синонімом інновацій, домом для таких технологічних гігантів, як Apple, Microsoft, Amazon і материнської компанії Google, Alphabet.

Індекс NASDAQ включає різноманітні компанії, переважно з технологічного, інтернет- та біотехнологічного секторів. На відміну від інших індексів, NASDAQ відомий високою концентрацією компаній, орієнтованих на зростання. Він використовує модифіковану методологію, зважену на ринковій капіталізації, що дає більше впливу більшим компаніям, у той же час запобігаючи домінуванню будь-якої окремої акції в індексі.

Центр технологій та інновацій: NASDAQ є епіцентром технологічної революції. Він представляє компанії, які впроваджують інновації в таких сферах, як штучний інтелект, біотехнології, електронна комерція та відновлювані джерела енергії. Оскільки ці сектори продовжують формувати майбутнє, NASDAQ залишається в авангарді інвестиційних можливостей.

Підприємницький дух: Критерії лістингу NASDAQ часто залучають молодші інноваційні компанії з високим потенціалом зростання. Цей дух підприємництва підживлює динамізм індексу, роблячи його привабливим місцем для інвесторів, які шукають можливості в стартапах і революційних технологіях.

Хоча NASDAQ має коріння в Сполучених Штатах, вплив NASDAQ поширюється по всьому світу. Міжнародні інвестори, зацікавлені в компаніях,

орієнтованих на технології, шукають інвестиційні можливості в NASDAQ, що робить його значним гравцем на світовій фінансовій арені.

Динаміка індексу NASDAQ наведена на рис. 2.3

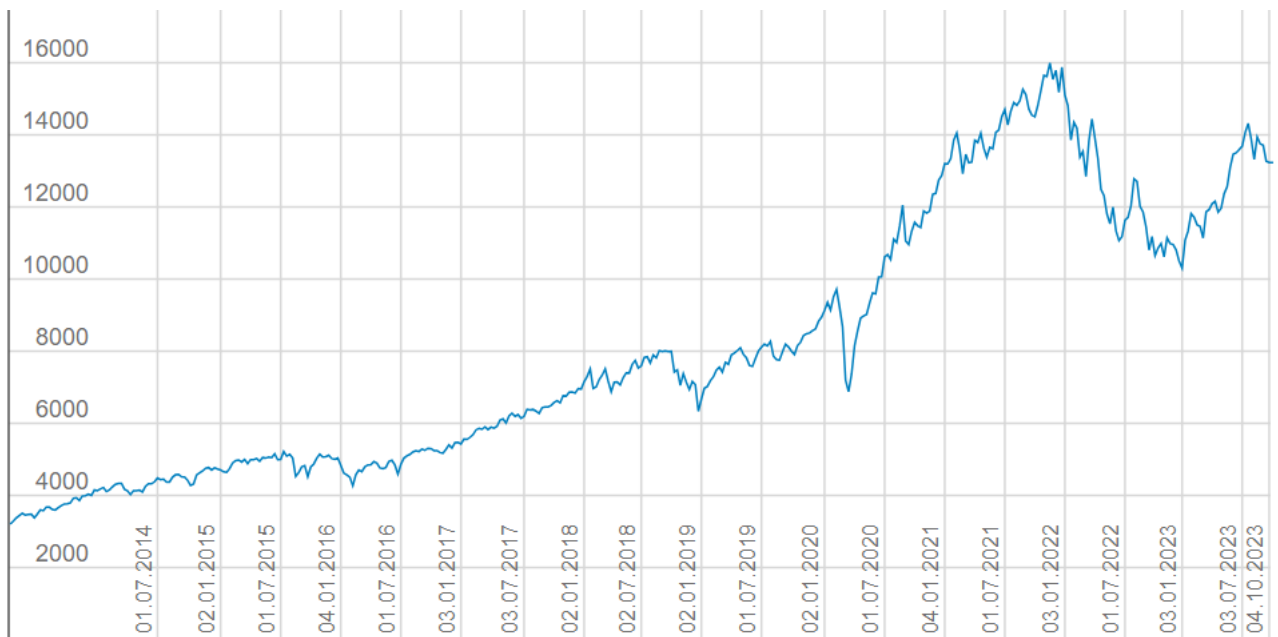

Рисунок 2.3 – Динаміка індексу NASDAQ [30]

Протягом десятиліть NASDAQ продемонструвала вражаюче зростання, що відображає швидкий розвиток технологій і стійкість компаній, які належать до її сфери. Незважаючи на випадкову волатильність, загальна траєкторія індексу була висхідною, що робить його привабливим вибором для довгострокових інвесторів, які прагнуть отримати доступ до інноваційних галузей.

NASDAQ не обійшлося без проблем, включаючи ринкові бульбашки та корекції. Однак його здатність адаптуватися та включати різноманітні сектори дозволила йому витримати ці шторми. Індекс продовжує розвиватися, включаючи компанії з таких секторів, як чиста енергетика, електромобілі та фінтех, гарантуючи, що він залишається актуальним у ринковому ландшафті, що постійно змінюється.

Індекс NASDAQ — це більше, ніж просто набір акцій; це відображення людської винахідливості та невпинного прагнення до прогресу. Оскільки технології продовжують змінювати індустрії та переосмислювати можливості,

NASDAQ є свідченням духу інновацій. Інвестори, які бажають стати частиною наступного великого технологічного прориву або шукають доступу до динамічних компаній, що швидко розвиваються, звертаються до NASDAQ. У заплутаному гобелені світових фінансових ринків NASDAQ не просто путівник; це першопроходець, який освітлює шлях до майбутнього, сформованого інноваціями та технологіями.

Індекс Russell 2000:

Russell 2000 є індексом, який відображає динаміку 2000 малих капіталізаційних компаній у Сполучених Штатах. Цей індекс важливий для інвесторів, які цікавляться доленосністю менших компаній та ризикованішими, але потенційно вигідними інвестиціями. Динаміка індексу Russell 2000 наведена на рис. 2.4.

Russell 2000 1,746.60 +3.60 (+0.21%)

Рисунок 2.4 – Динаміка індексу Russell 2000 [8]

У величезному просторі фінансових ринків, де гіганти часто домінують у центрі уваги, існує потужний показник, який підкреслює силу компаній з малою капіталізацією: індекс Рассела 2000. Цей індекс, який часто називають «Расселом

2к», є справжнім свідченням динамізму та потенціалу невеликих підприємств у Сполучених Штатах. Розглянемо та дослідимо нюанси індексу Russell 2000, проливаючи світло на його значення та вплив на світ інвестицій.

Індекс Russell 2000, представлений глобальним постачальником індексів FTSE Russell, відстежує ефективність 2000 американських компаній з малою капіталізацією. Ці компанії, що представляють різноманітні галузі, обираються на основі ринкової капіталізації та інших критеріїв, що забезпечує повне представлення сектору малої капіталізації. На відміну від більших індексів, Russell 2000 зосереджується на компаніях з ринковою капіталізацією від 300 млн. до 2 мільярдів доларів США, пропонуючи інвесторам унікальний погляд на сферу малого бізнесу, яку часто забувають.

Однією з ключових переваг індексу Russell 2000 є його диверсифікація. Охоплюючи широкий спектр секторів, включаючи технології, охорону здоров'я, фінанси та побутові послуги, цей індекс надає інвесторам доступ до широкого кола галузей. Компанії з малою капіталізацією часто мають потенціал для швидкого зростання, інновацій та адаптивності, що робить Russell 2000 цінним інструментом для інвесторів, які шукають можливості швидкого зростання.

За показниками індексу Russell 2000 уважно стежать економісти та ринкові аналітики, оскільки він може надати цінну інформацію про загальний стан економіки США. Компанії з малою капіталізацією, як правило, більш чутливі до внутрішньої економічної ситуації, що робить їх показники барометром економічного здоров'я та настроїв інвесторів. У періоди економічного зростання Russell 2000 часто перевершує показники, відображаючи жвавість менших підприємств у процвітаючій економіці.

Для інвесторів індекс Russell 2000 пропонує різні стратегічні можливості. Це може бути цінним доповненням до диверсифікованого портфоліо, забезпечуючи доступ до невеликих компаній з високим потенціалом. Крім того, активні інвестори часто використовують індекс як орієнтир для оцінки ефективності своїх інвестицій з малою капіталізацією. Біржові фонди (ETF) і взаємні фонди на основі Russell 2000 популярні серед інвесторів, які прагнуть інвестувати в цей

сегмент ринку.

Хоча потенціал високого прибутку є привабливим, важливо зазначити, що інвестиції з невеликою капіталізацією, включно з тими, що представлені в індексі Russell 2000, можуть бути нестабільними. Економічні спади та ринкові коливання можуть вплинути на невеликі компанії сильніше, ніж на їхні великі колеги. Інвестори, зацікавлені в Russell 2000, повинні бути готові до супутньої нестабільності та розглянути перспективу довгострокових інвестицій, щоб пом'якшити короткострокові коливання ринку.

У фінансовій сфері, що постійно змінюється, індекс Russell 2000 є маяком, який освітлює шлях до невикористаного потенціалу. Заглиблюючись у світ компаній з малою капіталізацією, інвестори можуть виявити приховані перлини та взяти участь в історіях розвитку завтрашніх лідерів галузі. Як і у випадку з будь-якими інвестиціями, належна обачність, диверсифікація та глибоке розуміння ринкової динаміки є ключовими для використання потужності індексу Russell 2000 і максимізації можливостей, які він надає у світі інвестицій.

Основні індекси американського фондового ринку є ключовими показниками, які відображають стан і напрямок американської економіки. Їхні зміни відображають економічні тенденції, а також ступінь впливу глобальних подій на фінансові ринки. Ці індекси не тільки є важливими для інвесторів, але також слугують індикаторами економічного здоров'я та стабільності в цілому. Незалежно від того, чи ви інвестор, фахівець чи просто спостерігач за економічними подіями, ці індекси допомагають зрозуміти та аналізувати динаміку світового фінансового ринку.

2.2 Індекси європейського фондового ринку

Європейський фондовий ринок є свідченням економічної потужності та фінансової стабільності регіону. Європейський фондовий ринок, як осередок різноманітних економік, представлений декількома ключовими індексами, кожен з яких відображає ефективність певних груп компаній або секторів. Розуміння цих

показників дає важливу інформацію про економічний стан регіону, інвестиційні можливості та тенденції світового ринку.

Індекс Euro Stoxx 50: Пульс Єврозони

Одним із найвідоміших індексів у Європі є Euro Stoxx 50 (рис.2.5). Цей індекс відстежує показники 50 найбільших і найбільш ліквідних акцій у Єврозоні, що представляють різні сектори, такі як фінанси, технології та енергетика. Він служить барометром загального економічного стану Єврозони, що робить його життєво важливим інструментом для інвесторів і аналітиків.

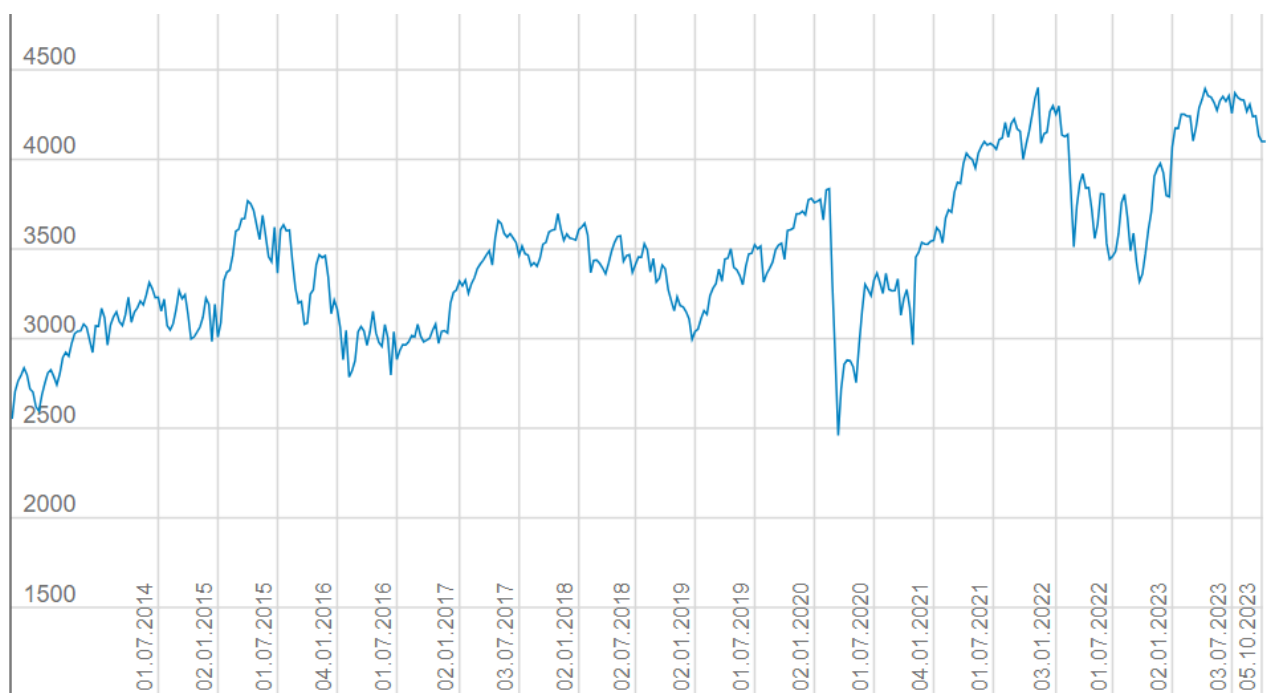

Рисунок 2.5 – Динаміка індексу Euro Stoxx 50 [30]

У запутаній мережі глобальних фінансових ринків індекс Euro Stoxx 50 стоїть як непохитний, відображаючи показники та тенденції в Єврозоні. Цей індекс, який часто називають Euro Stoxx 50, є життєво важливим барометром для інвесторів, економістів і політиків, пропонуючи безцінне розуміння економічного стану та стабільності Європейського Союзу. Проведемо дослідження індексу Euro Stoxx 50, проливаючи світло на його значення, склад і вплив на світ інвестицій.

Індекс Euro Stoxx 50, представлений компанією STOXX Ltd., дебютував у

1998 році. Цей індекс акцій блакитних фішок включає 50 найбільших, найбільш ліквідних і провідних компаній Єврозони. Він включає компанії з різних секторів, таких як фінанси, технології, охорона здоров'я та енергетика, що пропонує цілісне уявлення про економічний ландшафт Єврозони. Індекс широко вважається надійним індикатором загального стану та ефективності фондового ринку Єврозони.

Індекс Euro Stoxx 50 ретельно розроблено з урахуванням таких факторів, як ринкова капіталізація, ліквідність і представленість сектора. Компанії, включені до індексу, обираються на основі їх дотримання суворих критеріїв відбору, що забезпечує збалансоване представництво різних секторів і галузей. Станом на дату відбору включено 50 компаній з найвищою ринковою капіталізацією у вільному обігу, які складають основу Euro Stoxx 50.

Індекс Euro Stoxx 50 відіграє ключову роль у світовому фінансовому ландшафті. Оскільки Єврозона є одним із найбільших економічних суб'єктів світу, цей індекс є важливим індикатором для інвесторів, які прагнуть вийти на європейські ринки. Економісти та фінансові аналітики уважно стежать за її рухами, що дозволяє зрозуміти економічні тенденції, настрої інвесторів та ефективність політики в Єврозоні.

Для інвесторів індекс Euro Stoxx 50 пропонує різні стратегічні можливості. Біржові фонди (ETF) та інші фінансові інструменти, які відстежують індекс, надають інвесторам зручний спосіб отримати доступ до диверсифікованого портфеля акцій Єврозони. Крім того, індекс виступає в якості орієнтира для менеджерів фондів, допомагаючи їм оцінити ефективність своїх європейських інвестицій порівняно з більш широким ринком.

Індекс Euro Stoxx 50 не застрахований від впливу глобальних подій. Економічна політика, геополітичні події та ринкова динаміка в усьому світі можуть суттєво вплинути на показники індексу. Наприклад, у періоди економічної невизначеності індекс Euro Stoxx 50 може відчувати підвищену волатильність, що відображає побоювання інвесторів і нестабільність ринку.

У заплутаному гобелені світових фінансів індекс Euro Stoxx 50 служить

вікном у серце економічного ландшафту єврозони. Його ретельно підібраний склад і всебічне представлення роблять його маяком для інвесторів, які прагнуть зрозуміти європейські ринки. Оскільки інвестори продовжують орієнтуватися в складнощах глобальної економіки, індекс Euro Stoxx 50 залишається життєво важливим інструментом, пропонуючи безцінні перспективи та керуючи інвестиційними рішеннями у світі фінансів, що постійно розвивається.

Індекс FTSE 100: британська фінансова держава

У Великій Британії панує FTSE 100 (рис. 2.6). Цей індекс включає 100 найкращих компаній, які котируються на Лондонській фондовій біржі за ринковою капіталізацією, і відображає показники основних британських галузей промисловості, включаючи фінанси, охорону здоров'я та споживчі товари. Зміни в індексі FTSE 100 ретельно відстежуються в усьому світі, що робить його важливим показником економічної стабільності Великобританії.

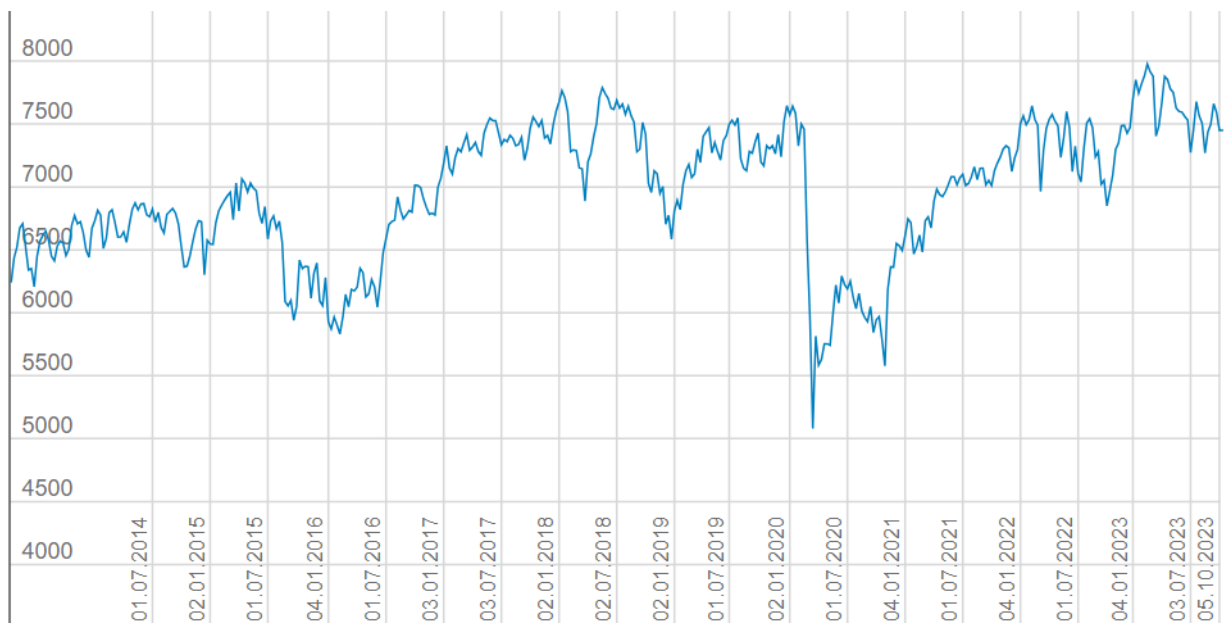

Рисунок 2.6 – Динаміка індексу FTSE 100 [30]

Індекс FTSE 100, заснований у 1984 році, є дітищем Financial Times Stock Exchange Group (FTSE). Включаючи 100 найбільших компаній, зареєстрованих на Лондонській фондовій біржі (LSE) на основі ринкової капіталізації, FTSE 100 став синонімом економічної потужності Великобританії. Ці компанії, що охоплюють сектори від фінансів і охорони здоров'я до енергетики та споживчих

товарів, втілюють різноманітну та міцну природу британської економіки.

Процес відбору для FTSE 100 є суворим і методичним. Прийнятні компанії повинні відповідати суворим критеріям, включаючи мінімальний поріг ринкової капіталізації та лістинг на Лондонській фондовій біржі. Індекс регулярно переглядається, щоб переконатися, що він точно відображає змінне обличчя британської промисловості. Таким чином, FTSE 100 відображає динаміку фондового ринку Великобританії, яка постійно змінюється.

Індекс FTSE 100 має величезне економічне значення як усередині країни, так і в усьому світі. Як загальновизнаний еталон ефективності капіталу Великобританії, він служить життєво важливим інструментом для інвесторів, керуючи їхніми рішеннями щодо розподілу активів. Крім того, індекс діє як барометр економічного здоров'я, відображаючи загальну економічну стабільність Великобританії та довіру інвесторів. Зміни в індексі FTSE 100 часто віддзеркалюють зміни глобальних настроїв, що робить його ключовим індикатором для міжнародних інвесторів, які оцінюють британський ринок.

Для інвесторів, які бажають отримати доступ до британських акцій, індекс FTSE 100 пропонує різноманітні інвестиційні можливості. Біржові фонди (ETF) та індексні фонди, які відстежують FTSE 100, надають інвесторам зручний засіб для диверсифікації своїх портфелів у різних галузях. Крім того, індекс впливає на пенсійні фонди, менеджерів активів та інституційних інвесторів, формуючи їхні інвестиційні стратегії та рішення щодо розподілу активів.

Індекс FTSE 100 не ізольований від глобальних економічних подій і викликів. На нього впливають динаміка міжнародної торгівлі, геополітична невизначеність і коливання валют, що робить його чутливим до нестабільності світового ринку. Наприклад, великі політичні події, такі як переговори щодо Brexit, значно вплинули на індекс, підкреслюючи його чутливість до ширших геополітичних змін.

У складному гобелені світових фінансів індекс FTSE 100 є символом британської стійкості та економічного динамізму. Його нюансований склад, ретельні критерії відбору та економічне значення роблять його незамінним інструментом

для інвесторів та аналітиків у всьому світі. Оскільки Велика Британія продовжує орієнтуватися в складнощах глобальної економіки, індекс FTSE 100 залишається надійним орієнтиром, що відображає еволюцію британської торгівлі та пропонує глибоке розуміння економічної подорожі країни.

Індекс DAX 30: Промислова могутність Німеччини

Німеччина, економічна держава Європи, може похвалитися DAX 30 (рис. 2.7). Цей індекс включає 30 найбільших і найактивніших компаній на Франкфуртській фондовій біржі. Зосереджуючись на промисловості, технологіях і автомобільному секторі, DAX 30 дає цінну інформацію про стан німецької економіки, яку часто вважають рушійною силою економічного зростання Європейського Союзу.

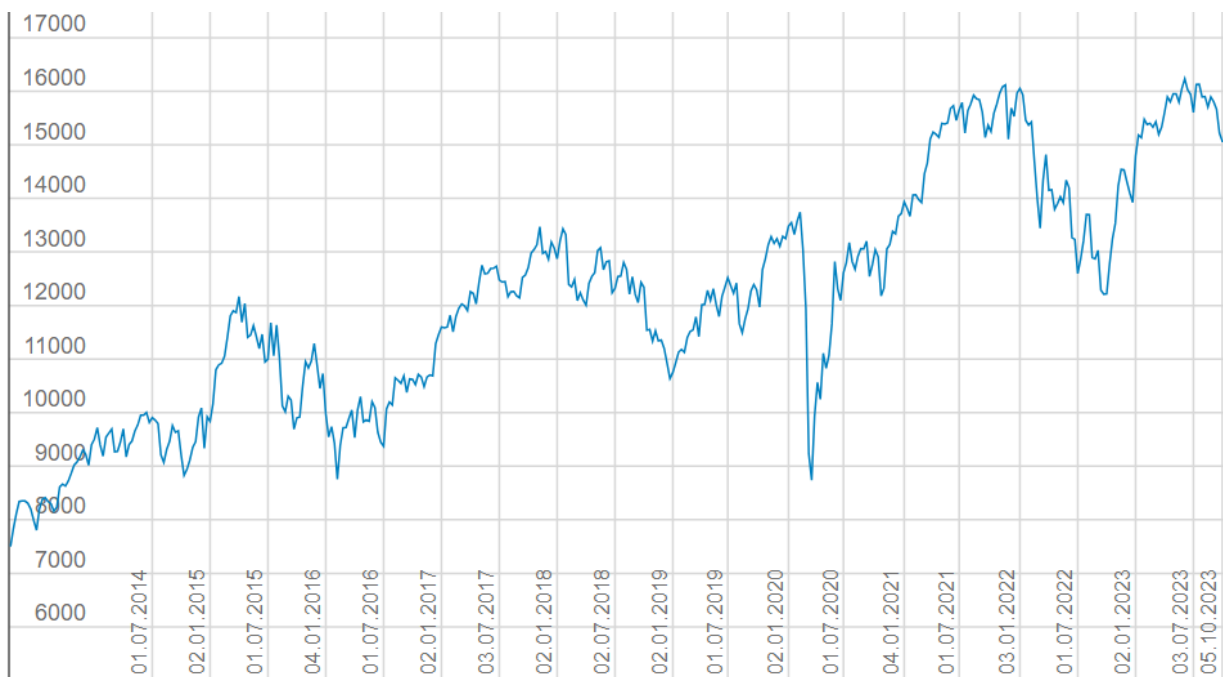

Рисунок 2.7 – Динаміка індексу DAX 30 [30]

DAX, скорочення від Deutscher Aktienindex, дебютував 30 грудня 1987 року. Він управляється Deutsche Börse і представляє 40 найбільших публічних компаній на Франкфуртській фондовій біржі. Ці корпорації, відібрані на основі ринкової капіталізації та ліквідності, відображають різноманітні сектори німецької економіки, включаючи автомобільну, фінансову, технологічну та виробничу. З роками DAX перетворився на символ економічної потужності Німеччини,

залучаючи інвесторів з усього світу.

Компанії, які котируються на DAX, відомі своєю глобальною присутністю та економічним значенням. Щоб отримати право на включення, компанії повинні відповідати суворим критеріям, зокрема мати принаймні 10% у вільному обігу та демонструвати позитивну тенденцію прибутку. Регулярні перевірки гарантують, що індекс залишається репрезентативним для німецького фондового ринку, враховуючи зміни в ринковій динаміці та корпоративній діяльності.

Індекс DAX має величезне економічне значення, слугуючи барометром для німецької економіки. Німеччина, відома своїм потужним виробничим сектором та орієнтованою на експорт економікою, значною мірою покладається на продуктивність своїх ключових галузей. Економісти та політики уважно спостерігають за змінами DAX, що дає цінну інформацію про економічний стан і конкурентоспроможність нації на світовій арені. Крім того, показники DAX часто впливають на настрої інвесторів і можуть вплинути на ширші європейські та світові ринки.

Для інвесторів, які прагнуть вийти на німецький ринок, індекс DAX пропонує доступ до деяких із найвпливовіших компаній країни. Біржові фонди (ETF) та інші фінансові інструменти, які відстежують DAX, надають зручні засоби для роздрібних та інституційних інвесторів інвестувати в диверсифікований портфель німецьких акцій. Крім того, DAX діє як еталон для менеджерів фондів, керуючи їхніми інвестиційними стратегіями та оцінками ефективності.

Хоча індекс DAX є вершиною німецької економічної могутності, він не застрахований від викликів. Глобальні економічні коливання, торгова напруженість і геополітична невизначеність можуть вплинути на показники індексу. Крім того, розвиток технологій і зміни в поведінці споживачів призвели до змін у складі DAX, з новими, інноваційними компаніями, які пробивають собі шлях до індексу, що відображає здатність Німеччини адаптуватися до глобальних ринків, що розвиваються.

2.3 Індекси азійських фондових ринків

Індекс Nikkei 225

У самому центрі азійського економічного ландшафту індекс Nikkei 225 стоїть високо як символ фінансової стійкості Японії, технологічних інновацій і промислової потужності. Як один із найвпливовіших фондових індексів у світі, Nikkei 225 служить барометром економічного здоров'я Японії та пропонує критичне уявлення про динамічний ринок країни. Індекс Nikkei 225, який зазвичай називають Nikkei, дебютував 16 травня 1949 року. Керується Nikkei Inc., він складається з 225 найбільших і найактивніших компаній, зареєстрованих на Токійській фондовій біржі (TSE). Ці компанії представляють різноманітні сектори, включаючи технології, автомобільну промисловість, фінанси та виробництво. Протягом десятиліть Nikkei став культовим символом економічної могутності Японії, що відображає позицію країни як індустріальної та технологічної потужності. Його динаміка наведена на рис. 2.8.

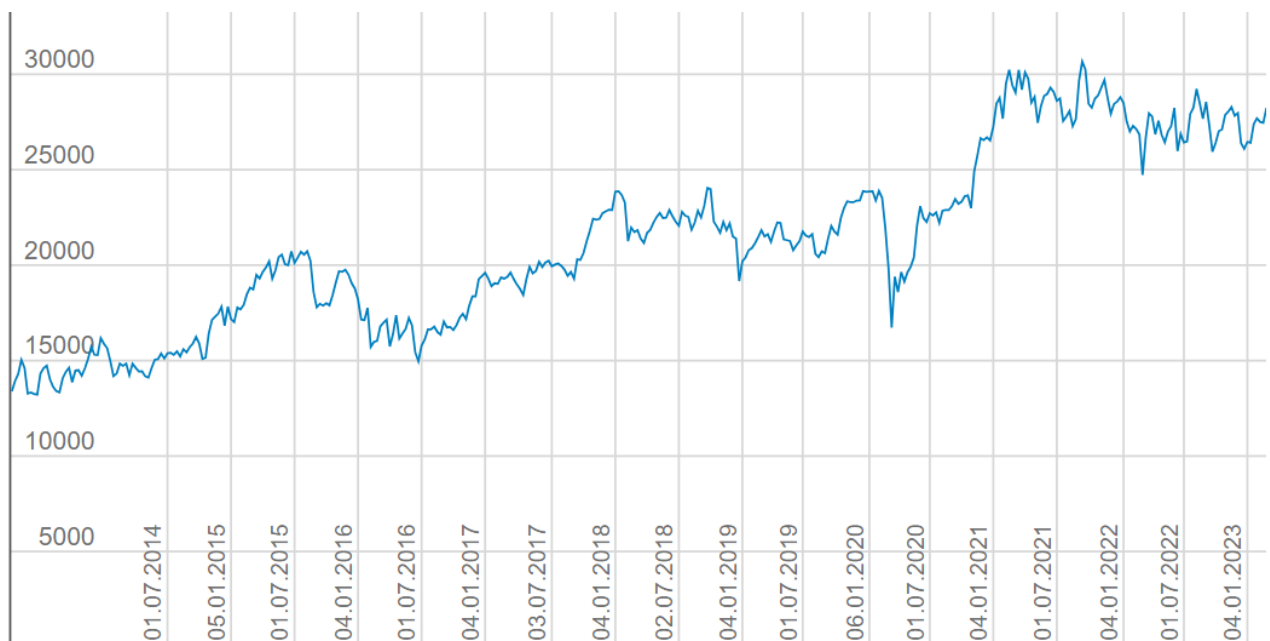

Рисунок 2.8 – Динаміка індексу Nikkei 225 [30]

Компанії, включені до індексу Nikkei 225, ретельно відбираються на основі їх ринкової капіталізації та ліквідності. На відміну від інших індексів, які можуть використовувати ширший діапазон критеріїв, Nikkei зосереджується головним

чином на ринковій капіталізації. Він розраховується за методологією, зваженою за ціною, коли компанії з вищими цінами на акції мають більш значний вплив на рух індексу. Цей унікальний підхід відрізняє Nikkei від інших індексів у всьому світі.

Індекс Nikkei 225 має величезне економічне значення, слугуючи життєво важливим індикатором економічного стану Японії та настроїв інвесторів. Індекс відображає показники ключових секторів, які рухають економіку Японії, таких як технології та виробництво. Економісти, політики та інвестори уважно стежать за рухами Nikkei, що дає цінну інформацію про економічну стабільність Японії, динаміку торгівлі та промислові інновації.

Для інвесторів, які прагнуть отримати доступ до японського ринку, індекс Nikkei 225 пропонує доступ до деяких із найвпливовіших компаній країни. Біржові фонди (ETF) та інші фінансові інструменти, що відстежують Nikkei, надають інвесторам можливість диверсифікувати свої портфелі в різних галузях. Крім того, Nikkei служить орієнтиром для менеджерів фондів, керуючи їхніми інвестиційними стратегіями та оцінками ефективності на японському ринку.

Індекс Nikkei 225, як і будь-який інший великий індекс, не застрахований від викликів. Економіка Японії зіткнулася з такими перешкодами, як дефляція, демографічні зміни та глобальна економічна невизначеність. Однак індекс продовжує адаптуватися, відображаючи стійкість Японії. Включення різноманітних секторів, у тому числі нових технологій та інноваційних стартапів, демонструє здатність Японії розвиватися та залишатися конкурентоспроможною в умовах глобального ринку, що постійно змінюється.

Індекс SSE Composite

У жвавому фінансовому ландшафті другої за величиною економіки світу індекс SSE Composite є яскравим символом життєздатності та зростання економіки Китаю. Будучи одним із найважливіших орієнтирів на азіатському ринку, індекс SSE Composite, який часто називають Shanghai Composite, узагальнює динамічну природу фондового ринку Китаю, відображаючи економічний прогрес країни, промислові інновації та глобальний вплив. Проаналізуємо динаміку

індексу SSE Composite, розгадуючи його походження, склад, значення та глибокий вплив, який він справляє на національні та міжнародні фінансові ландшафти. Динаміка цього індексу наведена на рис. 2.9.

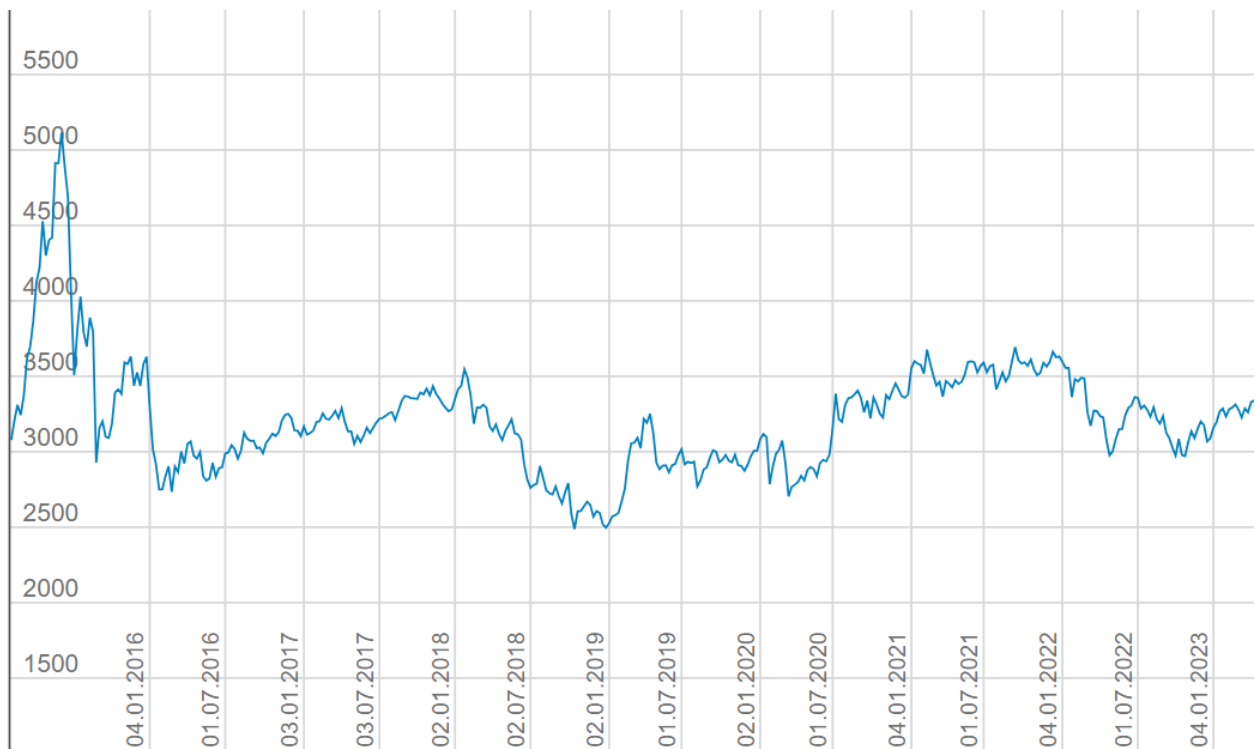

Рисунок 2.9 – Динаміка індексу SSE Composite [30]

Індекс SSE Composite дебютував 15 липня 1991 року під егідою Шанхайської фондової біржі (SSE). Цей індекс охоплює всі акції класу А та акції В, що котируються на SSE, що робить його одним із найповніших показників показників внутрішнього фондового ринку Китаю. З роками індекс SSE Composite перетворився на визначний індикатор економічного здоров'я країни та став важливим інструментом як для інвесторів, так і для політиків.

Індекс SSE Composite включає широкий спектр компаній, що відображає різноманітність економічного ландшафту Китаю. Включені компанії варіюються від відомих державних підприємств до інноваційних приватних підприємств. Критерії відбору індексу є суворими, зосереджуючись на таких факторах, як ринкова капіталізація, ліквідність і прибутковість. Регулярні перегляди та коригування гарантують, що індекс точно відображає динаміку китайського фондового

Індекс SSE Composite має величезне економічне значення, слугуючи

барометром економічного здоров'я Китаю та довіри інвесторів. Оскільки Китай продовжує трансформувати свою економіку, індекс відображає зростання та еволюцію таких секторів, як технології, споживчі товари, фінанси та виробництво. Економісти, аналітики та глобальні інвестори уважно стежать за рухом індексу SSE Composite, що дає цінну інформацію про економічну політику Китаю, настрої ринку та перспективи зростання.

Для інвесторів, які прагнуть отримати доступ до китайського ринку, індекс SSE Composite пропонує доступ до деяких із найвпливовіших компаній країни. Різні фінансові інструменти, включаючи біржові фонди (ETF) та індексні фонди, відстежують індекс SSE Composite, надаючи інвесторам можливість диверсифікувати свої портфелі та брати участь в економічному розвитку Китаю. Крім того, індекс виступає в якості орієнтира для менеджерів фондів, керуючи їх інвестиційними стратегіями та оцінками ефективності на китайському ринку.

2.4 Аналіз тенденцій змін українських фондових індексів

Україна в довоєнний період активно розвивала фондовий ринок, який був переважно представлений двома торгівельними майданчиками: Перша фондова торгівельна система (ПФТС) та Українська фондова біржа (УХ).

Індекс ПФТС був створений Приватним Фондовим Торговим Ринком (ПФТР) – однією з основних фондових бірж України. Цей індекс відображає зміни у цінах на акції найбільших та найбільш ліквідних компаній, що торгуються на ПФТС. Індекс ПФТС служить важливим показником для інвесторів, бо він дає уявлення про загальний рух ринку та динаміку цін на акції ключових українських компаній.

За даними сайту ПФТС «...Індекс ПФТС — ціновий індекс, зважений за обсягом емісії (free float), що реально доступна для широкого кола інвесторів. Перелік акцій для розрахунку Індексу ПФТС формується з цінних паперів, що входять до Біржового списку ПФТС, на підставі даних про ринкову капіталізацію, обсяг торгів, кількість угод та інших факторів, що впливають на ліквідність

акцій. Індекс ПФТС розраховується на підставі Правил розрахунку індексу ПФТС та Положення про індексну комісію ПФТС. Протягом п'яти років (2004-2009 рр) ПФТС спільно з ІА Сbonds розраховувала індекси корпоративних облігацій «ПФТС-Сbonds» та «ПФТС-Сbonds/TR». Індекс «ПФТС-Сbonds» — індекс для аналітиків та портфельних інвесторів, що характеризував зміну цін корпоративних облігацій з терміном до погашення/найближчої оферти до одного року (без врахування накопиченого купонного доходу). В свою чергу Індекс «ПФТС-Сbonds/TR» — індекс для стратегічного інвестора, який характеризував умовну вартість індексного портфеля, що складалась з корпоративних облігацій з терміном до погашення/найближчої оферти до одного року. При цьому отримані процентні платежі одразу ж реінвестувались в той самий індексний портфель» [18].

Динаміка індексу наведена на рис. 2.10.

Рисунок 2.10 – Динаміка індексу ПФТС [30]

Можна побачити, що, на відміну від більшості світових фондових індексів, індекс ПФТС не має чіткої тенденції до зростання. Військові дії, починаючи з 2014 року не сприяють розвитку фондового ринку та зростанню очікувань інвесторів. На сьогодні цей ринок знаходиться в замороженому стані, але індекс ПФТС залишається ключовим індикатором для розуміння українського

фінансового ринку. Його зміни відображають економічний стан країни та відкривають вікно в інвестиційні можливості України для інвесторів як внутрішніх, так і з зарубіжжя. Індекс ПФТС стає ключем до розуміння та дослідження можливостей, які Україна пропонує на глобальному фінансовому ринку, а також свідченням її економічної динаміки та потенціалу для майбутнього росту та розвитку.

Одним із найбільш важливих індексів України є UX - індекс Української фондової біржі. UX відображає динаміку цін на акції найбільших та найбільш активних компаній, що торгуються на фондовій біржі. Цей індекс надає інвесторам унікальну можливість відстежувати та аналізувати рух цін на акції ключових гравців українського бізнесу. Динаміка цього індексу наведена на рис. 2.11.

Рисунок 2.11 – Динаміка індексу UX [30]

UX відіграє ключову роль у забезпеченні можливостей для компаній отримати фінансування через випуск акцій та інших цінних паперів. Це дозволяє підприємствам розвивати свої проекти, інновації та розширювати бізнес. Для інвесторів UX надає можливість вкладати гроші в різноманітні проекти, сприяючи створенню диверсифікованих та стабільних інвестиційних портфелів. Опис UX - індексу Української фондової біржі наведено на рис. 2.12.

Опис індексу

Індекс українських акцій	
Назва індексу	Індекс UX
Код індексу	UX
Код Bloomberg	UX
Код Reuters	.UAX
Код ISIN	-
Тип індексу	Зважений по капіталізації з врахуванням free - float
Кількість акцій у списку	6 звичайних акцій, починаючи з 16 березня 2018 р.
Періодичність розрахунку	Кожні 15 секунд *
Час розрахунку	З 10:30 до 17:30 (Київський час) *
Індекс відкриття	Перше значення індексу за день *
Індекс закриття	Останнє значення індексу за день *
Початок розрахунку	26 березня 2009 р.
Початкове значення	500
Початкова капіталізація	1 243 418 850 UAH
Поправочний коефіцієнт Z	2,3339038, дата останнього оновлення 16.12.2022
Формула розрахунку індексу	$I_n = Z_n * I_1 * \frac{MC_n}{MC_1}$ <p>I1 – початкове значення індексу, MCn , MC1 – сума ринкових капіталізацій акцій, виражена в гривнях, Zn – поправочний коефіцієнт</p>
Формула розрахунку капіталізації	$MC_n = \sum_{i=1}^N W_i * P_i * Q_i * C_i$ <p>де Wi – поправочний коефіцієнт, що враховує кількість цінних паперів і-того виду у вільному обігу, Ci – коефіцієнт, що обмежує частку капіталізації цінних паперів і-того типу; Qi - кількість цінних паперів відповідного найменування, випущених емітентом на поточну дату, Pi - ціна і-того цінного паперу в гривнях на розрахунковий час n, N - число найменувань цінних паперів в списку, по якому розраховується індекс</p>
Обмеження на вагу в індексі акцій одного емітента	25%
Список акцій для розрахунку індексу	http://fs.ux.ua/files/59
Строки зміни списку індексу	Зміни набувають чинності 16 березня, 16 червня, 16 вересня, 16 грудня
Методика розрахунку	http://fs.ux.ua/files/58
Історичні значення	http://www.ux.ua/ua/index/stat/dailyhistory.aspx?code=UX
Контакт	help@ux.ua

Рисунок 2.12 – Опис UX - індексу Української фондової біржі.

Україна має великий потенціал для розвитку фондових бірж, і в майбутньому можна очікувати кілька важливих тенденцій:

Залучення інвестицій: Розвиток фондових бірж сприяє залученню інвестицій у вітчизняні підприємства. Це може сприяти розвитку нових технологій, підвищенню конкурентоспроможності компаній та збільшенню числа робочих місць.

Розвиток малих та середніх підприємств: Фондові біржі можуть стати платформою для малих та середніх підприємств, які шукають додаткові джерела

фінансування для розвитку та розширення своєї діяльності.

Зростання прозорості та довіри: Робота фондових бірж відбувається відкрито, що сприяє підвищенню прозорості та довіри до фінансових ринків. Це може привести до збільшення інтересу як вітчизняних, так і зарубіжних інвесторів до українських компаній.

Розвиток нових фінансових інструментів: З розвитком фондових бірж може з'явитися більше різноманітних фінансових інструментів, які дозволять інвесторам більш ефективно розподіляти ризики та отримувати прибуток.

Міжнародна інтеграція: Розвиток українських фондових бірж може сприяти їхній інтеграції до міжнародних фінансових систем, що відкриє нові можливості для українських компаній та інвесторів на світовому ринку.

2.5 Діяльність рейтингових агентств на фондовому ринку

Рейтингове агентство є установою, яка оцінює можливість повернення позичених коштів. Ця оцінка може бути надана підприємствам, цінним паперам, облігаціям та державам. Основною метою рейтингових агентств є визначення потенційного дефолту позичальника, що означає ймовірність невиконання ним своїх боргових зобов'язань та виплати відсотків.

Сайти рейтингових агентств публікують інформацію про кредитоспроможність емітентів боргових зобов'язань, цінні папери та прикладні боргові інструменти. Вони не аналізують фізичних осіб. Рейтинги можна поділити на міжнародні, що дозволяють порівнювати рівень ризику між різними країнами, та національні, які оцінюють об'єкти в межах одного економічного простору.

Рейтингове агентство - це компанія, яка допомагає інвестиційним фахівцям оцінити ймовірність того, що борг буде погашено. Рейтинг, який воно визначає, служить орієнтиром для інвесторів, допомагаючи їм оцінити ризики, пов'язані з їхніми інвестиціями.

Шкала рейтингів включає в себе кілька параметрів, таких як фінансова стійкість, операційна виручка, звітність для оподаткування, стан майна та

прибутковість. Важливо відзначити, що в США три найбільших рейтингові агентства, такі як Standard & Poor's Global Ratings, Moody's і Fitch Ratings, контролюють більшість ринку і надають рейтинги від AAA (найвищий рівень надійності) до D (дефолт) (табл. 2.1).

Таблиця 2.1 – Довгострокові міжнародні кредитні рейтинги Moody's, Fitch, S&P та їх тлумачення [27].

Moody's	S&P	Fitch	Тлумачення
Aaa	AAA	AAA	Найвища якість
Aa1	AA+	AA+	Висока якість
Aa2	AA	AA	
Aa3	AA-	AA-	
A1	A+	A+	Сильна платіжна здатність
A2	A	A	
A3	A-	A-	
Baa1	BBB+	BBB+	Адекватна платіжна спроможність
Baa2	BBB	BBB	
Baa3	BBB-	BBB-	
Ba1	BB+	BB+	Хитка платіжна здатність
Ba2	BB	BB	
Ba3	BB-	BB-	
B1	B+	B+	Зобов'язання з високим ризиком
B2	B	B	
B3	B-	B-	
Caа1	CCC+	CCC	Є вразливість до дефолту
Caа2	CC	CC	
Caа3	C	C	
Ca	R	RD	У стані дефолту, банкрутства тощо
C	SD	D	
D	D		

У складному світі фінансів, де інвестиції та ризики переплітаються, кредитні рейтинги служать дороговказом для інвесторів, допомагаючи їм орієнтуватися в підступних водах ринку. Серед безлічі кредитних рейтингових агентств виділяються три назви: Fitch Ratings, Standard & Poor's Global Ratings (S&P) і Moody's Investors Service. Ці агентства відіграють ключову роль у формуванні довіри інвесторів, впливаючи на ринкову динаміку та сприяючи прийняттю обґрунтованих рішень. Давайте заглибимося у світ рейтингів Fitch, S&P і Moody's,

щоб зрозуміти їхнє значення та вплив на світову економіку.

Fitch Ratings, провідне міжнародне кредитно-рейтингове агентство, працює в глобальному масштабі, надаючи кредитні висновки та дослідження фінансових ринків. Засноване в 1913 році, Fitch відоме своїм суворим аналітичним підходом до оцінки суб'єктів господарювання, починаючи від суверенних держав і закінчуючи корпораціями та фінансовими установами. Fitch використовує комплексну систему рейтингів, починаючи від AAA (виключна кредитоспроможність) до D (за умовчанням).

Одна з сильних сторін Fitch полягає в його експертних знаннях у певному секторі, що пропонує детальну інформацію про різні галузі, що дозволяє інвесторам приймати обґрунтовані рішення. Глобальне охоплення Fitch і зосередженість на різноманітних секторах роблять його надійним джерелом для інвесторів, яким потрібна надійна кредитна оцінка.

Standard & Poor's Global Ratings, широко відомий як S&P, має багату історію, починаючи з 1860 року. Як одне з кредитних рейтингових агентств «Великої трійки», S&P займає домінуючу позицію на світовому ринку. S&P оцінює кредитоспроможність за системою літерних оцінок, де AAA означає найвищу кредитну якість, а рейтинги знижуються від AA, A, BBB тощо до D для емітентів, які не виконують зобов'язань.

Рейтинги S&P є невід'ємною частиною світового фінансового ландшафту, впливаючи на інвестиційні рішення, процентні ставки та загальні економічні перспективи. Ретельний аналіз і широке охоплення різних галузей роблять S&P ключовим гравцем у формуванні настроїв інвесторів у всьому світі.

Заснована в 1909 році компанія Moody's Investors Service є ще одним видатним гравцем у галузі кредитних рейтингів. Moody's відомий своїм ретельним фінансовим аналізом, глибоким вивченням балансів, грошових потоків і ринкових тенденцій. Його рейтингова система включає різні оцінки, починаючи від Aaa і спускаючись до C, причому найнижча оцінка вказує на значний ризик дефолту.

Moody's виділяється своєю зосередженістю на фундаментальних

фінансових показниках, пропонуючи інвесторам детальне уявлення про кредитоспроможність організації. Її оцінки мають ключове значення для інвесторів, урядів і компаній, оскільки вони дають важливе розуміння потенційних ризиків, пов'язаних з інвестиціями.

Fitch Ratings, S&P і Moody's Investors Service разом мають значний вплив на світову економіку. Їхні рейтинги орієнтують інвесторів, дозволяючи їм приймати зважені інвестиційні рішення, і служать орієнтиром для емітентів, які прагнуть підвищити свою кредитоспроможність. Оскільки інвестори продовжують орієнтуватися в складному світі фінансів, ці агентства залишаються опорами стабільності, забезпечуючи прозорість і довіру на ринку. Розуміння їхніх методологій та оцінок дає можливість інвесторам робити обґрунтований вибір, сприяючи міцній та стійкій глобальній фінансовій екосистемі.

В Україні рейтингові агентства грають ключову роль у фінансовому секторі, надаючи інвесторам та компаніям об'єктивну інформацію про їхню кредитоспроможність та ризики. Ці агентства відіграють важливу роль у розвитку фінансового ринку та сприяють залученню інвестицій до країни.

Одним з провідних рейтингових агентств в Україні є "Credit-Rating". Воно спеціалізується на наданні кредитних рейтингів для українських корпорацій, банків, муніципалітетів та інших фінансових установ. Рейтинги, які надає "Credit-Rating", відображають кредитоспроможність суб'єкта оцінювання та є важливим критерієм для інвесторів при прийнятті рішень про вкладення коштів.

Ще одним відомим рейтинговим агентством в Україні є "Expert-Rating". Ця компанія спеціалізується на наданні рейтингів для банківських установ, страхових компаній та корпорацій. Рейтингові оцінки "Expert-Rating" використовуються як інструмент для оцінки ризиків та визначення стабільності фінансових установ на ринку.

Крім того, існують рейтингові агентства, які спеціалізуються на рейтингуванні обласних та муніципальних облігацій, що є важливим джерелом фінансування для місцевих громад та регіональних проектів.

Рейтингові агентства в Україні слідкують за економічною ситуацією у

країні, враховуючи політичні та економічні ризики. Їхні оцінки стають важливим інструментом для інвесторів, які цікавляться українським ринком. Надійні рейтинги сприяють залученню іноземних інвестицій та сприяють розвитку української економіки.

Усі ці фактори роблять рейтингові агентства невід'ємною частиною фінансової інфраструктури України, підтримуючи стабільність та розвиток фінансового ринку країни.

ВИСНОВКИ

Нині розвинені фінансові центри світу відіграють особливу роль розвитку міжнародного ринку цінних паперів. Щороку фондові біржі Нью-Йорка, Лондона та Токіо пропонують нові методи для розвитку ринку цінних паперів, серед яких: впровадження нових технологій на біржовій платформі, використання надійних міжнародних банків у клірингових операціях, спільна робота з міжнародними арбітражними судами у суперечках між учасниками, встановлення суворих правил для лістингових компаній, забезпечення ліквідності цінних паперів компаній, які вперше вийшли на біржу, і т.д.

Фондовий індекс є показником зміни цін певної групи цінних паперів. Його можна уявити собі як «кошик» із цінних паперів, об'єднаних за певною ознакою. Фондовий (або біржовий) індекс використовується для отримання загальної картини стану ринку акцій/облігацій галузі, країни чи приватного інвестиційного портфеля. Набір акцій/облігацій, на основі якого розраховується індекс, дозволяє визначити, яку інформацію можна отримати, спостерігаючи за його динамікою.

Безліч фондових індексів, частина з яких створена для вирішення конкретних завдань, класифікуються за різними ознаками, такими як метод розрахунку, сімейство та укладач/автор. Перший фондовий індекс з'явився 1884 року. Його створив американський фінансовий журналіст Чарльз Доу. Розрахунок індексу, відомого сьогодні як Dow Jones Industrial Average, вівся за котируваннями 11 найбільших на той момент транспортних компаній Америки. До 1896 він називався Dow Jones Transportation Average.

Інший відомий індекс – S&P – був створений компанією Standard & Poor's у березні 1957 року. До нього входило 425 промислових, 15 залізничних та 60 енергетичних компаній. S&P 500 складається з 500 найбільших публічно торгованих корпорацій США, які формують близько 80% сукупної капіталізації фондового ринку Америки. Наприклад, акції компаній Apple, Microsoft, Amazon.com, Facebook, ExxonMobil, Johnson & Johnson, Berkshire Hathaway,

JPMorgan Chase та Alphabet.

Підсумовуючи, слід зазначити, що використання фондових індексів – це об'єктивна необхідність ринкової економіки. Аналіз сучасних тенденцій фінансових ринків різних країн дозволяє зробити такі висновки.

1. Фондові індекси є показниками, що відбивають рівень чи зміну цін певного набору цінних паперів, включених до бази розрахунку фондових індексів.

2. Формування ціни фондовому ринку відбувається під впливом попиту та пропозиції, і навіть залежить від рівня фінансової грамотності домашніх господарств.

3. Макросередовище та геополітичні фактори визначають циклічний характер зміни біржових котирувань ринку цінних паперів.

Рух фондового індексу в динаміці дозволяє стежити за станом економічної складової країни, регіоні, компанії.

4. За допомогою фондових індексів проводиться оцінка ринкової кон'юнктури країни. Поточний стан та прогноз розвитку реального сектора економіки визначаються шляхом вивчення коливань цін на фондовому ринку.

5. Доцільно використовувати фондові індекси для аналізу поточного стану та прогнозування динаміки фінансових ринків різних країн.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Al-Kandari A.M., Abul S.J. The impact of macroeconomic variables on stock prices in Kuwait. *International Journal of Business and Management*. 2019. Vol. 14 (6). P. 99–112. DOI: 10.5539/ijbm.v14n6p99.
2. Boghsian A., Fallah S. V. Investigating the relationship between macroeconomic variables and stock prices in the stock market. *International journal of humanities and cultural studies*. 2015. Special Issue. P. 986–999.
3. Choudhary S., Singha S. International linkages of Indian equity market: evidence from panel co-integration approach. *Journal of Asset Management*. 2020. Vol. 21. P. 333–341. DOI: 10.1057/s41260-020-00165-2.
4. Global Sovereign Rating Trends 2020: Sovereign Debt Buildup Continues. URL: <https://www.spglobal.com/ratings/en/research/articles/200129-global-sovereign-rating-trends-2020-sovereign-debt-buildup-continues-11327172>.
5. Marc Jones How the coronavirus is crushing credit ratings. URL: <https://www.reuters.com/article/us-healthcoronavirus-ratings-graphic-idUSKCN24U18Y>
6. Market classification. Morgan Stanley Capital International. URL: <https://www.msci.com/market-classification>.
7. Sinha Uk. Rating agencies owe the market more transparency. URL: <https://www.ft.com/content/2a0bffc7-e925-4df8-ba9c-2bf9dda579b3>.
8. Stock Screener. *Investing.com*. Веб-сайт. URL: https://www.investing.com/stock-screener/?sp=country::5|sector::a|industry::a|equityType::a%3Ceq_market_cap;1;
9. Безвух С. В. Фондові біржові індекси в Україні та світі: сутність, методи розрахунку, тенденції і проблеми формування. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 8. С. 927-934.
10. Благун І.І. Взаємозв'язки між ринками акцій: прогнозування на основі фондових індексів. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 4 (72). С. 148–157.
11. Герасименко О.М. Індекс як кількісний вимірник стану фондового ринку. *Фінанси України*. 2013. № 5. С. 44–53.

12. Горбаневич В.Л. Виклики сучасного стану та їх вплив на фондовий ринок. Академічні візії. 2023. №17. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/547>
13. Горбаневич В.Л., Іванюта П.В. Особливості застосування фондового індексу у операціях з цінними паперами та фінансовими інструментами. *Економічний простір*. 2021 №176. С. 130-135. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/176-23>
14. Ємельянова Л. Кореляційний аналіз динаміки фондових індексів країн світу та України. *Економічний простір*. 2020. №153. С. 11-17. <https://doi.org/10.32782/10.32782/2224-6282/153-2>.
15. Запорожець М. Роль та місце біржових індексів у інформаційних потоках вітчизняного фондового ринку. *Інституціональна економіка*. 2014. №7. С. 40-42.
16. Захаркін О.О. Вартісно-орієнтоване управління інноваційною діяльністю підприємств: методологічні засади, світовий та вітчизняний досвід: монографія. Суми: Сумський державний університет, 2015. 400 с.
17. Захаркін О.О., Захаркіна Л.С., Шамкало К.Ю. Порівняльний аналіз волатильності українського та американського фондового ринку з урахуванням часового горизонту інвестування. *Приазовський економічний вісник*. 2019. № 1 (12), С.166-171. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/1_12_uk/32.pdf.
18. Індокси. *АТ ФОНДОВА БІРЖА ПФТС*. Веб-сайт. URL: <https://pfts.ua/trade-info/indexes>.
19. Кредитний рейтинг / Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/kreditnij-rejting-potochnirejtingi-zagalna-informacija-istorichni-zmini>
20. Кулініч Т.В., Жайворонок І.Р. Аналізування фондових індексів, як основних показників розвитку ринку цінних паперів окремих економік світу. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Проблеми економіки та управління*. 2019. Вип. 3. С. 44-50.
21. Мельников Є.А., Рисцов І.К. Біржові індекси як основні індикатори стану фондового ринку. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2016. № 10. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/67162>.

22. Нескородєва І.І. Індекси як індикатори фондового ринку України. *Вісник ХНУ*. 2012. № 668. С. 194–198.
23. Опис індексу. *Українська біржа*. Веб-сайт. URL: <https://www.ux.ua/ua/index/ux/description.aspx>
24. Перерва Г. Точність оцінок рейтингових агентств [Електронний ресурс]. URL: http://nauditorcom.ua/uk/component/na_archive/606?view=material.
25. Про затвердження Національної рейтингової шкали : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2007 № 665 [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/665-2007-%D0%BF>.
26. Ребрик М.А. Аналіз масштабів концентрації ринку рейтингових послуг України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 11. С. 778-785.
27. Рейтинги Fitch, S&P та Moody's: що це таке, як їх вираховують та яке значення вони мають. *Український капітал*. Веб-сайт. URL: <https://ucap.io/rejtyngy-fitch-sp-ta-moodys-shho-cze-take-yak-yih-vyrahovuyut-ta-yake-znachennya-vony-mayut/>
28. Рязанова Н. С. Фінансовий ринок як економічна категорія: її характерні риси, суспільне призначення та функції у сучасному інформаційному суспільстві. *Проблеми економіки*. 2015. №1. С. 299-312.
29. Сукачова С. М. Сутність та значення біржових індексів як інструменту оцінки розвитку ринку. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2009. Вип. 2. С. 262-269.
30. Фондові індекси. *Мінфін*. Веб-сайт. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/markets/stock/>
31. Чернова Н.Л., Полякова О.Ю. Модель оцінки справедливої ціни фондових індексів. *Проблеми економіки*. 2021. №1(47). С.169-177.
32. Шуба М. Фондові індекси як узагальнюючі індикатори стану фондових ринків країн Європейського Союзу. *Проблеми економіки*. 2015. № 3. С. 24–31. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2015_3_4.

Додаток А

Перелік компаній, що входять до індексного кошика Доу-Джонса

Name ↕	Last	High	Low	Chg.	Chg. % ↕	Vol. ↕	Time ↕
 3M	88.02	88.86	87.31	-0.77	-0.87%	6.50M	04/10
 American Express	146.63	146.92	144.40	+1.58	+1.09%	3.34M	04/10
 Amgen	265.44	266.14	260.91	+4.43	+1.70%	2.51M	04/10
 Apple	173.66	174.21	170.97	+1.26	+0.73%	52.34M	04/10
 Boeing	186.73	190.63	184.34	-2.19	-1.16%	7.37M	04/10
 Caterpillar	265.03	267.82	262.78	-3.94	-1.46%	2.96M	04/10
 Chevron	163.04	164.98	161.49	-3.89	-2.33%	9.56M	04/10
 Cisco	53.45	53.85	53.22	-0.20	-0.37%	16.86M	04/10
 Coca-Cola	55.04	55.28	54.71	+0.16	+0.29%	11.97M	04/10
 Dow	51.11	51.48	50.21	+0.09	+0.18%	4.71M	04/10
 Goldman Sachs	308.60	309.06	303.48	+2.48	+0.81%	1.85M	04/10
 Home Depot	292.39	294.21	290.36	+0.45	+0.15%	2.74M	04/10
 Honeywell	182.50	182.96	180.41	+1.36	+0.75%	2.28M	04/10
 IBM	141.07	141.20	139.99	+0.68	+0.48%	2.61M	04/10
 Intel	35.93	36.52	35.33	+0.24	+0.67%	39.19M	04/10
 J&J	155.52	155.93	154.57	+0.18	+0.12%	4.89M	04/10
 JPMorgan	143.35	143.47	141.93	+0.64	+0.45%	8.09M	04/10
 McDonald's	255.81	256.25	254.01	+1.32	+0.52%	2.70M	04/10
 Merck&Co	102.17	102.43	101.33	+0.40	+0.39%	5.87M	04/10
 Microsoft	318.95	320.04	314.00	+5.57	+1.78%	19.82M	04/10
 Nike	95.89	96.25	95.12	+0.80	+0.84%	7.99M	04/10
 Procter&Gamble	145.97	146.31	144.93	+0.48	+0.33%	4.64M	04/10
 Salesforce Inc	201.87	202.74	199.51	+2.04	+1.02%	3.62M	04/10
 Travelers	162.50	162.58	160.05	+1.58	+0.98%	1.35M	04/10
 UnitedHealth	510.62	511.82	506.61	+1.15	+0.23%	2.78M	04/10
 Verizon	31.54	31.97	31.40	-0.44	-1.38%	23.52M	04/10
 Visa A	231.22	231.70	228.88	+2.41	+1.05%	5.39M	04/10
 Walgreens Boots	22.29	22.67	21.82	-0.26	-1.15%	10.99M	04/10
 Walmart	161.00	161.05	159.01	+1.91	+1.20%	5.18M	04/10
 Walt Disney	79.32	79.79	78.73	-0.22	-0.28%	11.87M	04/10